

Η ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΜΒΟΛΙΩΝ ASTRAZENECA, MODERNA ΚΑΙ PFIZER ΕΝΑΝΤΙ ΤΩΝ ΝΕΟΤΕΡΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΤΟΥ SARS-CoV-2

Τα εγκεκριμένα εμβόλια έναντι του ιού SARS-CoV-2 έχουν αποδειχθεί πολύ αποτελεσματικά στον έλεγχο της πανδημίας, αλλά έχουν σχεδιαστεί στις αρχές της πανδημίας πριν εμφανιστούν τα νεότερα στελέχη. Κάποια από τα στελέχη αυτά έχουν τη δυνατότητα να ξεπερνούν την ανοσία που παρέχουν τα εμβόλια. Οι Ιατροί της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **Θεοδώρα Ψαλτοπούλου**, **Πάνος Μαλανδράκης**, **Γιάννης Ντάνας** και **Θάνος Δημόπουλος** (Πρύτανης ΕΚΠΑ) συνοψίζουν τα νεότερα δεδομένα. Σε μια πρόσφατη μελέτη που δημοσιεύτηκε στο διεθνές περιοδικό Lancet (E.C.Wall και συνεργάτες, AZD1222-induced neutralising antibody activity against SARS-CoV-2 Delta VOC, DOI:[https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(21\)01462-8](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(21)01462-8)) εκτιμήθηκε η αποτελεσματικότητα του εμβολίου της εταιρείας AstraZeneca ενάντια στο νέο στέλεχος του SARS-CoV-2 δέλτα. Όσον αφορά στην παραγωγή εξουδερωτικών αντισωμάτων μετά τον εμβολιασμό με **δύο δόσεις ASTRA ZENECA (AZD1222)**, σχεδόν όλοι οι συμμετέχοντες (**55/63, 87%**) είχαν ανιχνεύσιμα εξουδερωτικά αντισώματα έναντι των στελεχών **D614G (αρχικό στέλεχος) και B.1.1.7 (στέλεχος άλφα, Ηνωμένο Βασίλειο)**, ενώ σημαντικά λιγότεροι εμβολιασμένοι είχαν εξουδερωτικά αντισώματα έναντι του **B.1.351 (στέλεχος βήτα, Νότια Αφρική) (38/63, 60%) και του B.1.617.2 (στέλεχος δέλτα, Ινδία) (39/63, 62%)**. Αντίθετα, **άνω του 95% από τους εμβολιασμένους με τις δύο δόσεις του εμβολίου Pfizer (BNT162b2) ανέπτυξαν εξουδερωτικά αντισώματα έναντι των στελεχών B.1.351 και B.1.617.2**. Ένα άλλο σημαντικό εύρημα της μελέτης έγκειται στο ότι οι συμμετέχοντες με προηγούμενη λοίμωξη COVID-19 είχαν σημαντικά υψηλότερα εξουδερωτικά αντισώματα έναντι σε όλα τα στελέχη μετά από μία μόνο δόση του εμβολίου ASTRA ZENECA (AZD1222) συγκριτικά με όσους δεν είχαν νοσήσει. Συμπερασματικά, οι ερευνητές της μελέτης σημειώνουν ότι οι εμβολιασθέντες με το ASTRA ZENECA έχουν υποδεέστερη αντισωματική απάντηση έναντι του SARS-CoV-2 συγκριτικά με το Pfizer, το οποίο συνάδει τόσο με τα δεδομένα των κλινικών μελετών όσο και με τα προσφάτως δημοσιευμένα δεδομένα από το Ηνωμένο Βασίλειο σχετικά με την αποτελεσματικότητα των εμβολίων ενάντια στο στέλεχος B.1.617.2 (60% ASTRA ZENECA έναντι 79% BNT162b2) και στο στέλεχος B.1.1.7 (73% AZD1222 έναντι 92% Pfizer) (Lancet. 2021; 397: 2461-2462; MedRxiv <https://doi.org/10.1101/2021.05.22.21257658>).

Μια άλλη πρόσφατη προδημοσίευση των A.Choi και συνεργατών (<https://www.biorxiv.org/content/10.1101/2021.06.28.449914v1>) ανέλυσε την ικανότητα εξουδετέρωσης στελεχών του SARS-CoV-2. Οι ερευνητές συλλέξαν ορούς εμβολιασμένων με δύο δόσεις του εμβολίου Moderna μία εβδομάδα μετά τη δεύτερη δόση του εμβολίου και έλεγξαν την ικανότητα εξουδετέρωσης στο εργαστήριο. **Ο πλήρης εμβολιασμός οδήγησε σε παραγωγή εξουδερωτικών αντισωμάτων απέναντι σε όλα τα στελέχη, όπως το στέλεχος Βήτα (B.1.351, Νότιας Αφρικής), το στέλεχος B.1.617 (Ινδίας), το στέλεχος Κάππα (B.1.617.1), το στέλεχος Δέλτα (B.1.617.2), το στέλεχος Ητα (B.1.525, Νιγηρίας), το στέλεχος A.23.1 (Ουγκάντα) και το στέλεχος A.VOI.V2 (Αγκόλα)**.

Συμπερασματικά, τα ανωτέρω δεδομένα δείχνουν ότι αφενός είναι σημαντικό να ολοκληρωθεί το πλήρες εμβολιαστικό πρόγραμμα και με τις δύο δόσεις των εμβολίων

AstraZeneca, Pfizer και Moderna καθώς προσφέρουν προστασία ενάντια και στα νεότερα στελέχη του SARS-CoV-2. Μέχρι σήμερα, στην Ελλάδα περίπου το 50% των Ελλήνων έχει λάβει τουλάχιστον την 1^η δόση του εμβολίου και στο 36% ο εμβολιασμός έχει ολοκληρωθεί. Αφετέρου αξίζει να αξιολογηθεί η πιθανή χορήγηση αναμνηστικών δόσεων ειδικά για όσους έχουν χαμηλή αντισωματική απάντηση.